Lieta Nr.C31468013
Lietvedības Nr.C0105-16/06

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

2016.gada 11.februārī, Bauskā,
Bauskas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Bogdanova,
ar sekretāri L.Kugrēnu,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **Akciju sabiedrības "Citadele banka"** prasībā pret **/pers. C/** par parāda piedziņu un

k o n s t a t ē j a :

Akciju sabiedrība "Citadele banka", vienotais reģistrācijas Nr.40103303559, turpmāk – prasītājs, cēlusi tiesā prasību par parāda piedziņu no /pers. C/, personas kods /personas kods/, turpmāk – atbildētājs.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2009.gada 13.jūlijā starp AS "Parex banka", vienotais reģistrācijas Nr.40003074590, turpmāk – aizdevējs, un atbildētāju tika noslēgts Līgums par parāda samaksu Nr.LPS-2.1.15.-09/573, turpmāk – Līgums, saskaņā ar kuru atbildētājs apliecināja savu parāda saistību pret aizdevēju Ls 4978,15 apmērā, parāds ir izveidojies no Līgumā norādītajām saistībām. Atbildētājs apņēmās veikt parāda samaksu Līgumam pievienotajā maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā.

AS "Parex banka" uzņēmuma pārejas rezultātā, kas notikusi 2010.gada 01.augustā, ir nodevusi prasītājam AS "Citadele banka" savas tiesības un saistības, kas izriet no Līguma.

Prasītājs konstatējis, ka atbildētājs savas parāda saistības uz pieteikuma sastādīšanas dienu nav izpildījis, un neizpildīto saistību apmērs sastāda Ls 6119,57, kas sastāv no galvenā parāda Ls 4728,40 un līgumsoda Ls 1391,17.

Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja parādu **Ls 6119,57**, kas sastāv no galvenā parāda Ls 4728,40 un līgumsoda Ls 1391,17, noteikt prasītājam tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6 % gadā no galvenā parāda līdz sprieduma izpildei, kā arī piedzīt tiesāšanās izdevumus.

Prasība ir pamatota uz Civillikuma (turpmāk – CL) 1587.panta, 1652.panta pirmās daļas 3.punkta, 1716., 1717., 1765., 1828., 1874., 1934., 1943.panta.

Atbildētājs paskaidrojumā par prasību norādīja, ka prasību atzīst daļā par pamatparāda Ls 4728,40 piedziņu, bet neatzīst prasību par līgumsoda Ls 1391,17 piedziņu (l.l.26-27). Līgumsods 0,25 % apmērā ir vērtējams kā nesamērīgs. Līgumsods jāizvērtē no labas ticības un labu tikumu viedokļa. Atbildētājs atsaucas uz CL 1., 1415.pantu, Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta spriedumu lietā Nr.SKC-212 (nenorādot sprieduma datumu), kurā ir iekļautas atziņas par līgumsoda piemērošanu un tā apmērā vērtēšanu. Atbildētājs uzskata, ka līgumsodam ir sodošs raksturs, atsaucās uz CL 1724.[1] pantu par līgumsoda samazināšanu, kā arī CL 1716.panta grozījumiem, kas stājās spēkā 2014.gada 01.janvārī un ierobežo līgumsodu par saistības neizpildīšanu īstā laikā ar 10 % no kavētās saistību neizpildīšanas mantiskās vērtības. Atbildētājs, pamatojoties uz CL 1., 1724.[1] pantu un CL 1716.panta grozījumiem, lūdz samazināt no viņa pieprasīto līgumsodu, jo tas ir pārmērīgs.

Prasītājs ir iesniedzis atsauksmi uz atbildētāja paskaidrojumiem (l.l.30), kurā norāda, ka saskaņā ar Līguma 2.2.punktu līgumsods par maksājumu kavējumu ir noteikts 0,25 % apmērā no termiņā nesamaksātās summas par katru nokavējuma dienu. Līgumsods ir aprēķināts tikai līdz 2010.gada 07.aprīlim.

2015.gada 02.februārī no atbildētāja saņemts lūgums par pierādījuma pievienošanu (l.l.64), kurā papildus norādīts, ka parāda summa Ls 4728,40, no kuras aprēķināts līgumsods, sastāv no aizdevuma summas un nokavējuma procentiem, līgumsoda aprēķināšana no nokavējuma procentiem nav pamatota. Lūgumam ir pievienots atbildētāja konta izraksts par AS "Parex banka" atvērto kontu (l.l.65-66).

2016.gada 08.februārī no prasītāja saņemts iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez prasītāja pārstāvja klātbūtnes, kurā papildus ir sniegti prasītāja argumenti par atbildētāja iesniegto konta izrakstu un prasības pamatu (l.l.86-97). Prasītājs norāda, ka 2009.gada 13.jūlijā AS "Parex banka" un atbildētāja starpā noslēgts Līgums, ņemot vērā, ka atbildētājam bija radušās parāda saistības no cita starp tām pašām pusēm noslēgtā līguma – 2005.gada 20.decembra iesnieguma American Express Gold maksājumu kartes saņemšanai un konta atvēršanai (kartes konts Nr./numurs/), turpmāk arī – Kartes līgums. Līguma puses konstatēja un atbildētājs atzina, ka viņam ir parādsaistības pret aizdevēju, kas izriet no Kartes līguma, Ls 4978,15 apmērā. Minētais līgums atbilstoši CL 1867.pantam ir uzskatāms par pārjaunojumu, ar kuru puses nodibināja jaunu saistību, ietverot tajā visu no iepriekš noslēgtā Kartes līguma izrietošo saistību kopumu uz Līguma noslēgšanas dienu. Ar Līgumu atbildētājam tika noteikta jauna saistību izpildes kārtība (apmērs un termiņi). Prasītājs atsaucas uz Rīgas apgabaltiesas 2012.gada 19.decembra spriedumu lietā Nr.C27133310, kurā vērtēta pārjaunojuma līguma būtība, kā arī vērš tiesas uzmanību uz virkni citu tiesu nolēmumiem līdzīgās lietās.

Prasītāja pārstāvis uz tiesas sēdi 2016.gada 11.februārī nav ieradies. 2016.gada 08.februārī no prasītāja saņemts iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez prasītāja pārstāvja klātbūtnes, prasību uztur pilnībā (l.l.86-87).

Atbildētājs/pers. C/ uz tiesas sēdi nav ieradies, par neierašanās iemesliem tiesai nav paziņojis. Par tiesas sēdes laiku un vietu atbildētājam paziņots likumā noteiktā kārtībā ar tiesas pavēsti ierakstītā pasta sūtījumā, kas nosūtīta uz atbildētāja deklarētās dzīvesvietas adresi. Pavēste atpakaļ tiesā nav

saņemta. Saskaņā ar Civilprocesa likuma, turpmāk – CPL, 56.panta piekto daļu un 56.[1] pirmās daļas 3.punktu un otro daļu uzskatāms, ka pavēste atbildētājam ir izsniegta.

Tiesa atzina, ka lieta skatāma bez pušu un to pārstāvju klātbūtnes, jo abiem lietas dalībniekiem ir pienācīgi paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu, tiesas rīcībā nav ziņu par atbildētāja neierašanās attaisnojošiem iemesliem.

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālos esošos pierādījumus, tiesa atzina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

CL 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

CL 1511.pants nosaka, ka līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

CL 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai likumu, saskaņā ar CL 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs.

CL 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Saskaņā ar CL 1946.panta pirmo daļu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

CL 1867.pants paredz, ka katru saistību tiesību var atcelt, pārvēršot to jaunā, ar dalībnieku sevišķu līgumu, ko sauc par pārjaunojumu.

Atbilstoši CL 1868.panta noteikumiem pārjaunojumu var izdarīt vai nu tā, ka arī jaunajā prasījumā abas puses, t.i. tiesīgais un saistītais, paliek tās pašas, kādas bijušas atceltā, pārgrozot tikai prasījuma tiesisko pamatu un būtiskos noteikumus, vai arī tā, ka pārgrozījums attiecas uz lietā piedalīgām personām un ka agrākā kreditora vai agrākā parādnieka vietā iestājas jauns.

2009.gada 13.jūlijā starp aizdevēju AS "Parex banka" un atbildētāju tika noslēgts Līgums par parāda samaksu Nr.LPS-2.1.15.-09/573 (l.l.7-9), ar kuru puses vienojās pārjaunot saistības, kas izriet no pušu starpā 2005.gada 20.decembrī noslēgtā Kartes līguma, saskaņā ar kuru atbildētājam tika izsniegta American Express Gold maksājumu karte un piešķirts kredītlimits, un sakarā ar maksājumu saistību nepildīšanu, kas izriet no Kartes līguma, atbildētājam ir izveidojies parāds (Līguma a) un b) punkts). Parāda kopējā summa pēc Kartes līguma saskaņā ar Līguma 1.1.punktu sastādīja Ls 4978,15, kuras ekvivalents *euro* saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likumu pēc kursa 0,702804 Ls/EUR sastāda 7083,27 *euro*. Līgumā puses vienojušās par līguma priekšmetu, norēķinu kārtību, saistību neizpildes sekām. Saskaņā ar Līguma 1.2.punktu un tā pielikumu – maksājumu grafiku parāds atmaksājams pa daļām maksājumu grafikā noteiktajos termiņos un apmērā, sākot ar 2009.gada 13.jūliju līdz 2009.gada 13.decembrim, veicot maksājumus ik mēnesi attiecīgā mēneša 13.datumā (l.l.9). Maksājumu grafikā noteikts, ka tas ir neatņemama sastāvdaļa 2009.gada 13.jūlija Līgumam par parāda samaksu Nr.LPS-2.1.15.-09/573.

Tiesa atzīst, ka ar Līgumu (l.l.7-8) un tā pielikumu (l.l.9) ir pierādīts, ka atbildētājs uzņemas saistības atmaksāt aizdevējam AS "Parex banka" parādu kopsummā Ls 4978,15 līdz 2009.gada 13.decembrim, maksājot to pa daļām ik mēnesi maksājuma grafikā norādītajā apmērā un termiņos, ik mēnesi 13.datumā, pirmo maksājumu veicot Ls 145 apmērā, tad nākamos četrus maksājumus veicot Ls 100 apmērā un atlikušo parāda summu Ls 4433,15 apmērā atmaksājot 2009.gada 13.decembrī.

Ņemot vērā, ka no lietas materiāliem neizriet, ka aizdevums, kas atbildētājam tika piešķirts ar Kartes līgumu, bija saistīts ar atbildētāja saimniecisko vai profesionālo darbību, tiesa atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp aizdevēju un atbildētāju uz 2009.gada 13.jūlija Līguma pamata (pārjaunojot no Kartes līguma izrietošās saistības), atbildētājs ir uzskatāms par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē, aizdevējs – par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1.panta 4.punkta izpratnē. Ievērojot minēto, līgumslēdzēju un arī pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

CL 1519.pants nosaka, ka no līguma izrietošās tiesības uz saistības, ciktāl tās nav tīri personiskas, pāriet uz līdzēju mantiniekiem un tiesību pēcniekiem, ja vien likumā nav paredzēts noteikts izņēmums.

Komerclikuma 20.panta pirmā daļa paredz, ka, ja uzņēmums vai tā patstāvīga daļa pāriet citas personas īpašumā vai lietošanā, uzņēmuma ieguvējs atbild par visām uzņēmuma vai tā patstāvīgās daļas saistībām, savukārt minētā panta otrā daļa nosaka, ka uzņēmuma vai tā patstāvīgas daļas pārejas gadījumā uzņēmumā vai tā daļā ietilpstošie prasījumi un citas tiesības pāriet uz uzņēmuma ieguvēju.

Prasības pieteikumam pievienots aizdevēja AS "Parex banka" un prasītāja 2010.gada 20.oktobra apliecinājums Nr.2.1.3.2.-01/868 (l.l.16), kura norādīts, ka kredītiestādes uzņēmuma pārejas rezultātā, kas notikusi 2010.gada 01.augustā, prasītājam tika nodotas visas tiesības un saistības, kas izriet no 2009.gada 13.jūlija starp Akciju sabiedrību "Parex banka" un atbildētāju noslēgtā Līguma Nr.LPS-2.1.15.-09/573.

Ar minēto rakstveida pierādījumu ir pierādīts, ka prasījuma tiesības pret atbildētāju ar visiem blakus prasījumiem, kas izriet no Līguma, 2010.gada 01.augustā ir nodotas prasītājam, kas saskaņā ar CL 1519.pantu ir tiesīgs prasīt no atbildētāja visu Līgumā paredzēto maksājumu samaksu.

CL 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Maksājumu grafikā parāda pilnīgas atmaksas termiņš noteikts 2009.gada 13.decembrī, līdz ar to ir iestājies visu saistību izpildes termiņš. No parāda aprēķina (l.l.15) un atbildētāja konta izdrukām (l.l.10-14) redzams, ka atbildētājs laika posmā no 2009.gada 13.jūlija līdz 2009.gada 16.novembrim ir veicis trīs maksājumus, iemaksājot Līguma 1.3.punktā norādītajā parāda atmaksas kontā kopsummā Ls 275, no kuriem aizdevējs daļu Ls 25,25 (jeb 35,93 *euro*) ieturējis līgumsoda samaksai, bet daļu – Ls 249,75 (jeb 355,36 *euro*) apmērā novirzīja pamatparāda samaksai. Pamatparāda atlikums, ņemot vērā atbildētāja veiktos maksājumus, sastāda Ls 4728,40 jeb 6727,91 *euro* (sākuma parāds Ls 4978,15 – veikto maksājumu kopsumma Ls 249,75).

Ar prasītāja 2011.gada 25.janvāra pretenziju atbildētājam un pierādījumiem par tās nosūtīšanu 2011.gada 26.janvārī (l.l.42, 43) ir pierādīts, ka minētajā datumā atbilstoši CL 1905.pantam tika pārtraukts noilguma tecējums, kas saskaņā ar Komerclikuma 406.pantu ir 3 gadi.

CL 1838.pants nosaka, ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo. Atbildētājs nav apstrīdējis pamatparāda summu un prasību šajā daļā atzinis. Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja piedzenama parāda pamatsumma **Ls 4728,40** jeb **6727,91 *euro*** apmērā.

Attiecībā uz prasību daļā par līgumsoda Ls 1391,17 piedziņu tiesa atzīst sekojošo.

CL 1828.pants nosaka, ka, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu, bet tāpat arī viņam nav jāizpilda sava saistība agrāk, nekā pēc noliktā termiņa notecējuma.

CL 1652.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

CL 1716.pants (redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) noteica, ka līgumsods ir pamatums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu

saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi.

CL 1716.panta pirmā daļa (redakcijā kopš 2014.gada 01.janvāra) nosaka, ka līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Saskaņā ar CL 1716.panta trešo daļu līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Minētās normas grozījumi stājās spēkā 2014.gada 01.janvārī.

CL 1720.pants, nosaka, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu: 1) ja tieši tā bijis norunāts; 2) ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Prasījums par līgumsoda piedziņu ir pamatots uz Līguma 2.2.punkta, kurā noteikts, ka, ja parādnieks nokavē kādu no maksājuma grafikā noteiktajiem samaksas termiņiem vai neveic maksājumu grafikā norādīto maksājumu pilnā apmērā, parādnieks maksā aizdevējam līgumsodu 0,25 % apmērā no termiņā nesamaksātās naudas summas par katru nokavējuma dienu.

No parāda aprēķina (l.l.15) izriet, ka prasītājs aprēķināja minēto līgumsodu atsevišķi par katru no četriem kavētajiem maksājumiem, kuriem samaksas termiņi iestājās 2009.gada 13.septembrī, 2009.gada 13.oktobrī, 2009.gada 13.novembrī un 2009.gada 13.decembrī. Līgumsoda aprēķins katrā gadījumā nepamatoti uzsākts attiecīgā mēneša 13.datumā, kas saskaņā ar maksājumu grafiku bija maksājuma termiņš, līdz ar to kavējums, par kuru prasītājam ir tiesības aprēķināt līgumsodu, sākās nākamajā dienā pēc maksājuma termiņa notecējuma, tātad, attiecīgā mēneša 14.datuma.

No atbildētāja maksājuma Ls 30 apmērā, kas saņemts 2009.gada 16.novembrī, prasītājs ieturējis līgumsoda dzēšanai kopsummā Ls 25,25, ko tiesa atzīst par pamatotu, ņemot vērā sekojošus aprēķinus. Par parāda daļas Ls 100 apmērā (ar samaksas termiņu 2009.gada 13.septembrī) līgumsods par periodu no 2009.gada 14.septembra līdz 2009.gada 16.novembrim, ieskaitot, 64 dienām, sastāda Ls 16 (Ls 100 × 0,25 % × 64 dienas). Par parāda daļas Ls 100 apmērā (ar samaksas termiņu 2009.gada 13.oktobrī) līgumsods par periodu no 2009.gada 14.oktobra līdz 2009.gada 16.novembrim, ieskaitot, 34 dienām, sastāda Ls 8,50 (Ls 100 × 0,25 % × 34 dienas). Par parāda daļas Ls 100 apmērā (ar samaksas termiņu 2009.gada 13.novembrī) līgumsods par periodu no 2009.gada 14.novembra līdz 2009.gada 16.novembrim, ieskaitot, 3 dienām, sastāda Ls 0,75 (Ls 100 × 0,25 % × 3 dienas). Līgumsods, kas aprēķināts līdz 2009.gada 16.novembrim, ieskaitot, Ls 25,25 apmērā ar atbildētāja veikto maksājumu ir samaksāts pilnībā.

Ņemot vērā, ka no atbildētāja 2009.gada 16.novembrī iemaksātās summas Ls 4,75 ir novirzīti parāda daļējai dzēšanai, maksājums, kuram samaksas termiņš iestājās 2009.gada 13.septembrī, pēc šīs daļējās samaksas ir Ls 94,25, un par šīs summas nokavējumu par turpmāko periodu no 2009.gada 17.novembra līdz prasītāja norādītājam datumam 2010.gada 07.aprīlim, ieskaitot, 142 dienām, līgumsods sastāda Ls 33,81 (Ls 94,25 × 0,25 % × 142 dienas). Par parāda daļas Ls 100 apmērā (ar samaksas termiņu 2009.gada 13.oktobrī) līgumsods par turpmāko periodu no 2009.gada 17.novembra līdz 2010.gada 07.aprīlim, ieskaitot, 142 dienām, sastāda Ls 35,50 (Ls 100 × 0,25 % × 142 dienas). Par parāda daļas Ls 100 apmērā (ar samaksas termiņu 2009.gada 13.novembrī) līgumsods par turpmāko periodu no 2009.gada 17.novembra līdz 2010.gada 07.aprīlim, ieskaitot, 142 dienām, sastāda Ls 35,50 (Ls 100 × 0,25 % × 142 dienas). Par parāda daļas Ls 4433,15 apmērā (ar samaksas termiņu 2009.gada 13.decembrī) līgumsods par periodu no 2009.gada 14.decembra līdz 2010.gada 07.aprīlim, ieskaitot, 115 dienām, sastāda Ls 1272,53 (Ls 4433,15 × 0,25 % × 115 dienas). Tātad, par periodu no 2009.gada 17.novembra līdz prasītāja norādītājam datumam 2010.gada 07.aprīlim, ieskaitot, kopsummā sastāda Ls 1379,34 (Ls 33,81 + Ls 35,50 + Ls 35,50 + Ls 1272,53), nevis Ls 1391,17, kā norāda prasītājs.

Nav pamatoti atbildētāja iebildumi attiecībā uz to, ka līgumsods ir aprēķināts, tai skaitā, no nokavējuma procentu summas. Pirmkārt, kā jau norādīts spriedumā, ar Līgumu aizdevēja un atbildētāja tiesiskās attiecības, kas izrietēja no Kartes līguma, tika pārjaunotas un atbildētājs uzņemas atmaksāt Līgumā atzīto parāda summu un kavējuma gadījumā maksāt arī līgumsodu. Otrkārt, no paša atbildētāja iesniegtajiem konta pārskatiem (l.l.65, 66) redzams, ka Līgumā atzīta parāda summa izveidojusies kā negatīvs atlikums atbildētāja kontā sakarā ar to, ka no konta tika veikti dažādi maksājumi, tostarp, ieturēti Kartes līgumā paredzētie procenti un maksa par kavētajiem norēķiniem, tātad, parāda summa faktiski ir izlietotā kredītlimita summa jeb pamatparāds.

Sakarā ar atbildētāja iebildumiem par līgumsoda apmēru, tiesa atzīst, ka līgumsoda apmērs, kas paredzēts Līguma 2.2.punktā, nav atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta izpratnē, jo līgumsodu 0,25 % dienā no nokavētā maksājuma summas nevar uzskatīt par pārmērīgu lielu un neproporcionālu. Turklāt minētais Līgums nav standarts tipveida līgums, kura noteikumi sagatavoti iepriekš, jo no Līguma satura redzams, ka tas ir sagatavots individuāli atbildētājam sakarā ar viņa kavētajām saistībām pret aizdevēju. Vienlaikus tiesa atzīst, ka kopumā pieprasītā līgumsoda apmērs nav atzīstams par samērīgu nokavēto maksājumu apmēram.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212 norādīja uz tiesas tiesībām vērtēt līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu pēc tiesas ieskata saskaņā ar CPL 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārīgiem tiesību principiem. Tiesa saskaņā ar CPL 5.panta sesto daļu, izskatot lietu, ņem vērā minētajā Augstākās tiesas Senāta spriedumā iekļautās atziņas par līgumsoda izvērtēšanas principiem.

Tiesa, vērtējot prasītāja pieprasītā līgumsoda apmēra samērīgumu un proporcionalitāti, ņem vērā kā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.pantā noteikto līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, tā arī vispārējus sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principus, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principus.

Tiesa ņem vērā arī likumdevēja, Latvijas Republikas Saeimas, gribu sakārtot līgumsodu pieauguma tiesisko regulējumu, kā rezultāta 2013.gada 20.jūnijā tika pieņemti grozījumi Civillikuma 1716., 1717., 1722.pantā, kas stājās spēkā 2014.gada 01.janvārī. Grozījumi CL 1716.pantā paredz, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Šī likumprojekta anotācijā ir norādīts, ka „Līgumsods, kas pakāpeniski palielinās procentuālu vai konkrētu naudas summu pieskaitīšanas ceļā, pārvēršas par nenoteiktu lielumu. Tas ir pretrunā ar definīcijā lietotā termina „pamet̄ums" jēgu. Pēc civiltiesisko attiecību būtības pamet̄umam, ko kāds uzņemas ciest saistību neizpildīšanas gadījumā, jābūt tādam, kam parādnieks piekrīt apzināti un tam jābūt samērīgam no preču naudas attiecību viedokļa" , un ka šo likuma grozījumu rezultātā paaugstināsies civiltiesisku darījumu saistību izpilde, vienlaikus panākot labas ticības principa un taisnīgu līguma noteikumu realizēšanu darījumu slēgšanā (http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/3C0A3795A906DBBBC2257AFB0040E85C?OpenDocument).

Kaut arī minētie grozījumi CL 1716.pantā saskaņā ar likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 21.pantu nav tieši piemērojami pušu attiecībām, taču neapšaubāmi minētā likuma pieņemšana nozīmē, ka arī likumdevēja ieskatā pašreizējā situācija, kad līgumsoda pieaugums nav jebkādā veidā aprobežots ar normatīvajiem aktiem, neatbilst labas ticības principam, un CL 1716.panta trešās daļas norma atspoguļo likumdevēja viedokli par taisnīgu un samērīgu līgumsoda apmēru, kas aprēķināms par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā).

Tiesas ieskatā līgumsods Ls 1379,34 apmērā konkrētajā situācijā nostāda atbildētāju kā patērētāju neizdevīgā stāvoklī un ir nesamērīgs, jo tas sasniedz 29 % no pamatparāda summas.

Atbildētājs lūdzis samazināt līgumsoda apmēru, atsaucoties uz CL 1724.[1] pantu, kas paredz, ka tiesa samazina pieprasīto līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Ja līdzēji vienojušies, ka līgumsoda samaksa atsvabina šā soda cietēju no procentiem un augļiem, kas no viņa pienākas, kā arī zaudējumu atlīdzības, tad samazinātā

līgumsoda apmērs nedrīkst būt mazāks par otram līdzējam nodarītajiem zaudējumiem.

Prasītājs nav norādījis uz jebkādiem zaudējumiem, kas tam ir nodarīti atbildētāja saistību neizpildes rezultātā. Neviena no pusēm nav norādījusi tiesai uz jebkādiem citiem apstākļiem, kas būtu ņemami vērā saskaņā ar CL 1724.[1] pantu.

Tiesas ieskatā par Līgumā noteikto maksājumu termiņu un apmēru neievērošanu būtu uzskatāms par proporcionālu, samērīgu un taisnīgu līgumsods 10 % apmērā no parāda pamatsummas, tas ir, Ls 472,84 jeb **672,79 *euro***. Šādā apmērā prasība par līgumsoda piedziņu ir apmierināma, bet pārējā daļā – par līgumsoda Ls 918,33 jeb 1306,67 *euro* piedziņu prasība ir noraidāma kā nepamatota.

Ievērojot visu minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājam ir piedzenami sekojošie maksājumi : parāda pamatsumma **6727,91 *euro*** un līgumsods par laika posmu no 2009.gada 17.novembra līdz 2010.gada 07.aprīlim, ieskaitot, **672,79 *euro*** apmērā, kopsummā **7400,70 *euro***.

CPL 195.pants paredz, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā ar CL 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Saskaņā ar CL 1759.pantu procenti jāmaksā, arī bez noteiktās norunas, uz likuma pamata, par katra parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs.

CL 1765.panta pirmajā daļā noteikts, ka gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā, savukārt šī panta ceturtā daļa paredz, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla, kas konkrētajā gadījumā ir pamatparāda summa.

Piemērojot minētās tiesību normas, tiesa atzina par pamatotu prasītāja lūgumu atzīt tam tiesības saņemt 6 % gadā no parāda pamatsummas par laiku līdz sprieduma izpildei.

CPL 33.pants nosaka, ka tiesāšanās izdevumi ir tiesas izdevumi un ar lietas vešanu saistītie izdevumi. Tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi. CPL 39.panta pirmā daļa nosaka, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir, tai skaitā, ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi (5.punkts).

CPL 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, minētās summas piespriež prasītājam proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram.

Prasītājs, ceļot prasību, samaksāja valsts nodevu Ls 400,83 jeb 570,33 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus (ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītos izdevumus) Ls 3,30 jeb 4,70 *euro* (l.l.4,5). Papildus prasītājs samaksāja ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,16 *euro* (l.l.59, 81), kopsummā šie izdevumi samaksāti 14,86 *euro* apmērā.

Proporcionāli apmierinātā prasījuma summai par labu prasītājam no atbildētāja piespriežama valsts nodeva CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta b)apakšpunktā (redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim) paredzētajā apmērā 528,51 *euro* (kas atbilst Ls 371,44) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 12,63 *euro*, kopsummā tiesas izdevumi **541,14 *euro***.

Pamatojoties uz CPL 33.panta, 34.panta, 39.panta pirmās daļas 5.punkta, 41.panta pirmās daļas, 189.-193.panta, 195.panta, 204.[1] panta, tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no **/pers. C/** (**/pers. C/**), personas kods /personas kods/, par labu **Akciju sabiedrībai "Citadele banka",** vienotais reģistrācijas Nr.40103303559, parāda pamatsummu **6727,91 *euro*** un līgumsodu par laika posmu no 2009.gada 17.novembra līdz 2010.gada 07.aprīlim, ieskaitot, **672,79 *euro*** apmērā, kopsummā **7400,70 *euro*** (septiņi tūkstoši četri simti *euro* 70 centi), un tiesas izdevumus **541,14 *euro*** (pieci simti četrdesmit viens *euro* 14 centi).

Atzīt **Akciju sabiedrībai "Citadele banka",** vienotais reģistrācijas Nr.40103303559, tiesības saņemt no atbildētāja **/pers. C/** (**/pers. C/**), personas kods /personas kods/, 6 % (sešus procentus) gadā no parāda pamatsummas par laika posmu līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Pārējā daļā – par līgumsoda **1306,67 *euro*** piedziņu prasību noraidīt.

Prasītāja labā piedzītās summas **7941,84 *euro*** samaksa veicama sekojošā kontā: saņēmējs – AS "Citadele banka", vienotais reģistrācijas Nr.40103303559, konts: LV10PARX0009151630004, kredītiestāde – AS "Citadele banka".

Noteikt /pers. C/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Bogdanova